

WHAT EXERCISE TEACHES US

Why does Torah call Moses with a near pejorative? How should we view our inner anti-Semite? And why do we celebrate birthdays?

JEWISH INSIGHTS

A TASTE OF THE REBBE'S TEACHINGS

PARSHAT SHEMOT

Book of Exodus / Shemot

Dedicated by
Marty & Kate Rifkin
KMR Group Foundation

Vancouver, WA

For sponsorship opportunities, email jewishinsights@shluchim.org

©

Published and Copyright 2021 by

Shluchim Office International

816 Eastern Parkway, Brooklyn, NY 11213

718.221.0500

5782- 2021

Founded in 2007 in memory of Rabbi Gabi and Rivky Holtzberg OB" M
Shluchim of the Rebbe to Mumbai India

A. The Egyptian Man

Source 1 Exodus 2:15-21

Moses fled from Pharaoh and ended up in the land of Midian. [Moses] was sitting near the well. The sheik of Midian had seven daughters, who came to draw water. As they were beginning to fill the troughs and water their father's sheep, other shepherds came and tried to chase them away. Moses got up and came to their aid, and then watered their sheep.

When they came to their patriarch Reuel [Jethro], he asked them, 'How did you get to come home so early today?'

'An Egyptian man rescued us from some shepherds,' they replied. 'He also drew water for us and watered our sheep.'

'And where is he now?' he asked his daughters. 'Why did you abandon the stranger? Call him, and let him have something to eat.'

Moses decided to live with the man. And he gave Moses his daughter Tziporah as a wife.

וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפַּרְעֹה
וַיָּשָׁב בְּאֶרֶץ־מִדְיָן וַיֹּשֶׁב
עַל־הַבְּאֵר. וּלְכַהֵן מִדְיָן
שִׁבְעַת בָּנוֹת וַתִּבְאֵנָה
וַתִּדְלְגָה וַתִּמְלֵאנָה אֶת־
הַרְהָטִים לְהַשְׁקוֹת צֹאן
אֲבִיהֶן. וַיִּבְאוּ הַרְעִים
וַיִּגְרְשׁוּם וַיִּקָּם מֹשֶׁה
וַיִּשְׁעֶן וַיִּשְׁק אֶת־צֹאנָם.

וַתִּבְאֵנָה אֶל־רַעֲוֹאֵל אֲבִיהֶן
וַיֹּאמֶר מִדּוּעַ מֵהֵרַתְּנָן בָּא
הַיּוֹם.

וַתֹּאמְרָן אִישׁ מִצְרַיִם
הִצִּילָנוּ מִיַּד הַרְעִים וְגַם־
דָּלָה דָּלָה לָנוּ וַיִּשְׁק אֶת־
הַצֹּאן.

וַיֹּאמֶר אֶל־בָּנֹתָיו וְאִיוֹ
לָמָּה זֶה עֲזַבְתֶּן אֶת־הָאִישׁ
קְרָאֵן לוֹ וַיֹּאכֵל לֶחֶם.

וַיֹּאֶל מֹשֶׁה לְשִׁבְתָּ אֶת־
הָאִישׁ וַיִּתֵּן אֶת־צִפּוֹרָה בְּתוּ
לְמוֹשֶׁה.

>> The Rebbe

Why “An Egyptian Man”?

When Moses was forced to flee from Egypt to Midian, his first deed was to save Jethro's daughters from the harassment of the other shepherds when they came to water their sheep at the well, as they told their father, “An Egyptian man rescued us...” As a result, Jethro brought Moses home for a meal (hoping he would marry one of his daughters) and Moses married Tziporah.

The Torah's description of the story raises a question: Granted, Jethro's daughters identified Moses as an “Egyptian man,” because they didn't know his name or who he was – aside for the fact that he was Egyptian. But why is it necessary for the Torah to include that description, if it has no real import in the story?

To the contrary: For Moses, being called an “Egyptian man” is not a compliment. He had a much greater pedigree; he was the son of Amram, a descendent of Abraham, Isaac and Jacob, and an important spiritual personage himself.

Why, then, does the Torah find it necessary to record the entire description of Jethro's daughters, including the description of Moses as an Egyptian man – a title that is a slight more than a compliment? Why doesn't the Torah simply state, “A man rescued us...”?

כאשר משה רבינו הוצרך לברוח ממצרים למדין... הנה התחלת פעולתו היתה בשבתו על הבאר בשעה שבנות יתרו באו להשקות צאנם, להושיען מן הרועים שעשו להם עוולה, כפי שסיפרו ליתרו אביהן: “איש מצרי הצילנו גו”¹ (ולכן אמר יתרו “קראן לו ויאכל לחם” (“שמא ישא אחת מכן”²), וכתוצאה מזה - “ויתן את ציפורה בתו למשה”³

דלכאורה אינו מובן: הן אמת שבנות יתרו אמרו “איש מצרי הצילנו”, כיון שלא הכירו את האיש, לא ידעו מי הוא, מה שמו וכו', מלבד עובדת היותו “איש מצרי”; אבל למאי נפקא מינה הסיפור בתורה שבנות יתרו אמרו “איש מצרי הצילנו” - הרי אין זה פרט עיקרי בהסיפור,

- ואדרבה: בנוגע למשה, התואר “איש מצרי” אינו ענין של מעלה, אלא היפך המעלה; היותו בן עמרם, ומוצאו מאברהם יצחק ויעקב, וכן מהות עצמו בעת ההיא, מהווים מעלה גדולה הרבה יותר -

ואם כן, למה הוצרכה התורה להעתיק את כל הלשון שאמרו בנות יתרו: “איש מצרי הצילנו” (שזהו תואר שלכאורה אינו מורה על מעלתו, ואדרבה, זהו אצלו ענין של חסרון), ולא הסתפקה בהעתיקת חלק המענה המוכרח: “איש הצילנו”!?

(3) שם, כא.

(1) שמות ב, טז.
(2) שם, כ (ובפרש"י).

This indicates that the description of Moses as an Egyptian is an integral part of the story.

The Zohar explains: "There [in Egypt] he was born, there he was raised, and there he achieved his true greatness." The Zohar repeats itself, saying "there" three times, for further emphasis. It was essential that all three elements take place in Egypt.

In other words, when the Torah wants to teach us about the greatness of Moses's character, it emphasizes that his birth, upbringing and greatness were all associated specifically with Egypt.

ומזה מובן, שגם הענין ד"איש מצרי" נוגע לכל סיפור המעשה ותוכן הענין.

ועל זה מבאר בזהר: "תמן אתיליד ותמן אתרבי ותמן אסתליק לנהורא עלאה", (=שם נולד, שם גדל, ושם הגיע לתכלית הגדולה), היינו, שכל ענינים אלו היו שם, במצרים, שלכן מדייק וכופל תיבת "תמן" שלושה פעמים!

כלומר: כאשר התורה רוצה לספר אודות ענינו וגדלותו של משה, מדגישה התורה שלידתו וגידולו וגדלותו קשורים עם מצרים דוקא.

B. The Gestation Experience

>> The Rebbe

To appreciate how Egypt was so integral to the birth and upbringing and greatness of Moses, we need to make the following preface about birth:

וביאור הענין ד"תמן אתיליד ותמן אתרבי ותמן אסתליק לנהורא עלאה" בעבודה - יובן בהקדם ביאור כללות ענין הלידה:

Source 2 Tractate Niddah 30b

Rabbi Samlai taught: To what is a fetus in its mother's womb comparable? To a folded notebook ... its head rests between its knees, and its mouth is closed, and its umbilicus is open. And it eats from what its mother eats, and it drinks from what its mother drinks...

And a candle is lit for it above its head, and it gazes from one end of the world to the other...

And there are no days when a person is in a more blissful state than those days when he is a fetus in his mother's womb...

And a fetus is taught the entire Torah while in the womb...

And once the fetus emerges into the airspace of the world, an angel comes and slaps it on its mouth, causing it to forget the entire Torah, as it is stated: "Sin crouches at the entrance" (Genesis 4:7), i.e., when a person enters the world he is immediately liable to sin due to his loss of Torah knowledge.

דְּרַשׁ ר' שְׁמַלְאִי: לְמָה הַנֶּלֶד דּוֹמֶה בְּהֵיֹתוֹ בְּמַעַי אָמוּ - לְפָנֶיךָ שְׁמֻקּוֹפֵל... וְרֵאשׁוֹ מוֹנַח לוֹ בֵּין בְּרַכְיָו. וּפִיו סָתוּם, וְטַבּוּרוֹ פְּתוּחַ. וְאוֹכֵל מִמָּה שֶׁאָמוּ אוֹכֵלֶת, וְשׁוֹתֶה מִמָּה שֶׁאָמוּ שׁוֹתֶה...
וְנֵר דְּלוּק לוֹ עַל רֵאשׁוֹ, וְצוֹפֶה וּמְבִיט מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ...
וְאִין לֵךְ יָמִים שְׁאֵדָם שְׂרוּי בְּטוֹבָה יוֹתֵר מֵאוֹתָן הַיָּמִים...
וּמְלַמְּדִין אוֹתוֹ כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה...
וְכִינּוֹן שְׂבָא לְאֹיֵר הָעוֹלָם, בָּא מְלַאֲךְ וְסָטְרוֹ עַל פִּיו, וּמְשַׁכְּחוֹ כָּל הַתּוֹרָה כּוֹלָה, שְׁנֵאָמַר: "לְפֶתַח חַטָּאת רִבֵּץ" (בְּרַאשִׁית ד', ז.)

>> The Rebbe

What is the Joy in a Birthday?

The Talmud states that a fetus in the womb “eats from what its mother eats... drinks from what its mother drinks... and a candle is lit for it above its head... and is taught the entire Torah.” The baby has no worries, difficulties or obstacles. Everything is provided for, both physically and spiritually.

That being the case, what is the significance in birth? Why does it generate so much excitement and so many good wishes? The new baby was perfectly comfortable in the womb both physically and spiritually; now, as it enters the world, it immediately begins to cry in protest!

The answer: Despite having everything in the womb, being fed, taught and everything provided for, the fetus is not an independent being. Everything has been provided ready-made; it has accomplished nothing on its own, and definitely hasn't had the opportunity to work hard and invest effort in its own work and achievements.

Clearly, being in that state is not the purpose of its creation. A Jew is created to be active and to fulfill a role and mission in the world. We thereby become a partner with G-d in creation. Our sages explain that G-d told the children of Jacob, “just

איתא בגמרא⁵: “הולד .. במעי אמו .. אוכל ממה שאמו אוכלת ושותה ממה שאמו שותה . . ונר דלוק לו על ראשו .. ומלמדין אותו כל התורה כולה”, כך, שאין לו דאגות, קשיים ובלבולים כלל, ויש לו הכל מן המוכן, הן בגשמיות והן ברוחניות.

ולכאורה: מהו גודל הענין של יום הולדת - שעושים מזה עסק שלם, ומכריזים מזל טוב וכו' - בה בשעה שלפני זה הי' לו טוב, ללא חסרון כלל, הן בגשמיות והן ברוחניות; ואילו בצאתו לאויר העולם - הגה לכל לראש מתחיל לצעוק ולבכות!?! ...

אך הענין הוא - שאף על פי שבהיותו במעי אמו יש לו הכל, אוכל ושותה, ומלמדין אותו כו', הרי אינו מציאות לעצמו; כל מה שיש לו אינו אלא מה שנותנים לו מן המוכן, אבל הוא בעצמו אינו פועל מאומה, ובודאי אין אצלו הענין ד"יגעת" שעל ידי זה מגיעים ל"מצאת",

וכיון שכן, אין זו תכלית בריאתו! יהודי נברא כדי לפעול ולמלא תפקידו ושליחותו בעולם, שעל ידי זה נעשה "שותף להקב"ה במעשה בראשית"⁶, וכמאמר רז"ל⁷: "מה אני בורא עולמות

(7) ב"ר פצ"ה, ג.

(5) נדה ל, ב.
(6) שבת י"ד, א. וש"נ.

as I create worlds, so too, your father creates worlds.” In other words, Jacob took an active part in the constant ‘recreation’ of the world according to G-d’s will – i.e., illuminated with the light of Torah and mitzvot.

For the newborn baby, this only becomes possible upon being born “there,” in the physical world. That is when he gains the ability to function and conduct himself as an intellectual being and to fulfill his role and mission to influence – and not *be influenced* – by the world.

The period of gestation in the womb is merely a temporary situation which needs to be undergone to be able to fulfill one’s true purpose, to fulfill G-d’s mission in the world; and, true joy and fulfillment can only be experienced when a person is able to fulfill that mission.

Now, let’s return to the Zohar’s teaching about Moses, “There he was born...” In other words, it was specifically Egypt which enabled the birth, upbringing and emergence of Moses. At first glance, this seems untrue. Egypt was, after all, the very place that fought his birth; Pharaoh decreed that all newborn boys be thrown in the Nile hoping to thereby kill Moses. The Egyptians obviously objected to his ultimate emergence as a leader. So, what does the Zohar mean?

אף אביכם (יעקב) בורא עולמות, היינו שנוטל חלק בבריאת העולם מחדש, בהתאם לרצונו של הקב"ה שהעולם יהי' מואר ב"נר מצוה ותורה אור"⁸.

וענין זה נעשה דוקא כאשר "אתיליד", וה"אתיליד" הוא "תמן", בעולם הזה הגשמי, ושם מתחיל לנענע ידיו ורגליו, וממשיך להתנהג כמו בר-שכל, למלא תפקידו ושליחותו בעולם, מבלי להתפעל מהעולם.

ומזה מובן, שהמעמד ומצב שהתינוק נמצא במעי אמו אינו אלא מעמד ומצב זמני, שצריך לעבור אותו כדי שיוכל אחר כך למלא תפקידו ושליחותו שזוהי תכלית בריאתו, ורק כשמרגיש שאכן ממלא תכלית בריאתו, אזי יכול להיות במעמד ומצב של שמחה ואושר אמיתיים.

וזהו גם הביאור בהדגשת דברי הזהר "תמן אתיליד כו", היינו, שהמקום שבו היתה יכולה להיות לידת משה, גידולו ועלייתו לאור, קשור עם מצרים דוקא - דלכאורה אינו מובן: הרי מצרים הוא ענין של עריכת מלחמה נגד לידת משה, שלכן גזר פרעה "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו"⁹, בהתכוונו למשה דוקא, ועל אחת כמה וכמה שמצרים היא בהתנגדות לגידולו של משה ועלייתו לאור (נהורא עלאה)!!

(8) משלי ו, כ"ג.
(9) שמות א' כ"ב.

The Power of Obstacles

The answer lies in Tanya's explanation regarding someone who experiences disturbing thoughts during prayer. Tanya states that the person should ignore those thoughts and not be depressed by them; to the contrary, they should encourage him to focus better in his prayers.

Source 3 Tanya, Chapter 28

Even if lustful imaginings or other extraneous thoughts occur to him during his service of G-d – in Torah or in prayer with intention – he should pay them no attention but avert his mind from them immediately...

On the contrary, he should draw fresh strength and intensify his determination with all his power to pray with concentration, with even greater joy and gladness, in the realization that the foreign thought which occurred to him derives from the *kelipah* of the left part of the heart, which wages war within the *beinoni* against the divine soul within him...

This is, to use an example, like a person who is praying with devotion, while facing him, there stands a wicked heathen who chats and speaks to him in order to confuse him. Surely, the best advice in this case would be to answer him neither good nor evil but rather to act as though he were deaf, without hearing, and to comply with the verse, “Answer not a fool according to his folly, lest you too become like him.” (Proverbs 26:4)

אך הענין יובן על פי המבואר בתניא¹⁰, שכאשר יהודי עומד ומתפלל, ו"נופלים לו מחשבות זרות... אל ישית לב אליהן... (ו)אל יפול לבו בקרבו. . אלא אדרבה, יתחזק יותר ויוסיף אומץ בכל כחו בכוונת התפלה כו".

וְאִפְלוּ אִם נּוֹפְלִים לוֹ הִרְהוּרֵי תַאווֹת וּשְׂאָר מַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת בְּשַׁעַת הָעֲבוּדָה בְּתוֹרָה אוֹ בְּתַפִּלָּה בְּכוּוֹנָה, אֵל יִשִּׁית לֵב אֱלֹהֵינוּ, אֲלֵא יִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵהוּן כְּרַגְע...
...כְּרַגְע...

אֲלֵא אֲדַרְבֵּה, יִתְחַזַּק יוֹתֵר וְיִוְסִיף אֹמֵץ בְּכָל כַּחוֹ בְּכוּוֹנָת הַתַּפִּלָּה בְּחֻדוֹה וּשְׂמִחָה יִתְרֶה, בְּשׂוֹמוֹ אֵל לְבוֹ כִּי נִפְּלֵת הַמַּחֲשָׁבָה זָרָה הִיא מֵהַקְּלִפָּה שְׂבָחָלֵל הַשְּׂמָאֵלִי, הָעוֹשֶׂה מְלַחְמָה בְּבִינוּנֵי עַם נִפְּשׁ הָאֱלֹהִית שָׁבוּ.

וְהוּא כְּמִשַׁל אָדָם הַמַּתְפַּלֵּל בְּכוּוֹנָה, וְעוֹמֵד לְנִגְדּוֹ עֵרֵל רָשָׁע, וּמְשִׁיחַ וּמְדַבֵּר עִמוֹ כְּדֵי לְבַלְבְּלוֹ. שְׂזֹאת עֲצָתוֹ בְּיָדָאִי, שְׂלֵא לְהִשִּׁיב לוֹ מְטוֹב וְעַד רָע, וְלַעֲשׂוֹת עֲצָמוֹ כְּחֹרֵשׁ לֵא יִשְׁמַע, וְלִקְיָם מֵהַשְּׂכָתוֹב: "אֵל תַּעַן כְּסִיל כְּאֻלְתּוֹ פֶּן תִּשְׁוֶה לוֹ גַם אֶתָּה".

(10) פכ"ח. וראה גם אנד"ק סכ"ה (קמא, א).

So, too, when foreign thoughts enter one's mind he should answer nothing at all, nor should he engage in argument against the foreign thought, i.e., he should not occupy himself with mental discussions on the best strategy for countering the foreign thought, for he who wrestles with a filthy person is bound to become soiled himself.

Instead, he should pretend not to know nor hear the foreign thoughts that occurred to him, should dismiss them from his mind, and strengthen still more the power of his concentration.

>> The Rebbe

Had those disturbing thoughts not fallen to him, his prayers would have been ordinary. His prayer was greatly intensified specifically because he saw his evil inclination trying to disturb him; that called forth from within him much greater concentration and enthusiasm.

The Concept of Exercise

Why is that the case? It is comparable to the idea of exercise. The body's muscles are not strengthened by being given constant rest; to the contrary, an arm or leg that does not move regularly will lose its function. The muscles in our arms and legs are strengthened when they are put to use — and the same is true of the rest of the body. Although the limb seems to

כך אל ישיב מאומה ושום טענה ומענה נגד המחשבה זרה, כי המתאבק עם מגול מתגול גם כן.

רק יעשה עצמו כלא יודע ולא שומע ההרהורים שנפלו לו, ויסירם מדעתו, ויסיר אמצע ככח כוננתו.

ונמצא, שאילו לא נפלה לו מחשבה המבלבלת, היה מתפלל על דרך הרגיל; ודוקא כשרואה שהלעומת זה עומד לנגדו, הנה כדי להתגבר עליו צריך לעורר בעצמו כחות גדולים וחזקים יותר, ולהתפלל ביתר התלהבות.

וההסברה בזה - כמשל הידוע, שחיזוק שרירי הגוף נעשה (לא על ידי זה שנותנים להם מנוחה תמידית, שהרי אדרבה: אם יניח את ידו או רגלו ללא תנועה, הרי זה היפך חוזק השרירים וחוזק היד והרגל, אלא) על ידי זה שמאמן את ידו ורגלו, ועל דרך זה כל אברי הגוף, להשתמש בהם ולעבוד

tire from exertion, it is clearly the only way for it to gain strength!

In recent generations, the medical field has finally recognized the truth that was stated in the Talmud many hundreds of years ago – that constant function and movement and constant training in any given matter will make the body healthier and stronger.

The Challenge That Built Moses

The birth of Moses, i.e., the birth of the salvation of the Jewish people, occurred specifically “there,” in Egypt, a place that didn’t reflect the Jewish people’s character nor their mission in the world. When they nonetheless embraced the situation and fearlessly worked to transform that location into a dwelling place for G-dliness, they were “born.” They became an independent entity, no longer reliant on outside support. This was followed by their “upbringing,” their growth and progression to achieve their true spiritual potential.

עמהם. ואף על פי שלכאורה מתעייפים היד והרגל על ידי העבודה עמהם - הנה אדרבה: דוקא על ידי זה נעשה בהם חיזוק, כפי שרואים בפועל.

ובפרט כפי שאכן רואים בזמן האחרון, שאפילו בעניני רפואה הגיעו סוף כל סוף אל האמת - שנאמרה כבר בגמרא לפני מאות שנים - שיש יתרון מעלה בחיזוק בריאות הגוף דוקא כשמעמידים אותו במעמד ומצב של תנועה ופעולה, ומרגילים אותו למלא את תפקידו כו'.

ומזה מובן גם בנוגע ללידת משה רבינו, “גואלן של ישראל”, עד שמביא אותם לתכלית השלימות - ש”תמן אתיליד”, בארץ מצרים דוקא, מקום שאינו לפי הרצון של בני ישראל בהתאם לתפקידם ושליחותם, ואף על פי כן, אינם מתייראים מזה, ומתחילים לפעול שם ולעשות דירה לו יתברך בתחתונים דוקא, ואז נעשית הלידה שלהם בתור מציאות בפני עצמה (ולא באופן שמקבל הכל מן המוכן כו'); ולאחרי זה נעשה גם הגידול שלו (“תמן אתרבי”), ועד שמגיע לתכלית השלימות.

C. The Power of the Obstacle

>> The Rebbe

This is the response to those who ask: “If G-d wants us to study Torah and fulfill His commandments, why does He send us to Egypt?” (—all exiles are called Egypt, according to the Talmud). “Why does He place us in a situation in which we experience obstacles in our observance of Judaism — obstacles which sometimes come from non-Jews and sometimes even from Jews? He should have placed us in paradise among angels, fed us manna from heaven and water from the well of Miriam, surrounded us by clouds of glory that launder our clothing — allowing us to study Torah and observe the commandments with peace of mind!”

A separate argument is voiced by those who live in free countries: “If G-d placed us in a place with an abundance of material pleasures, we are obliged to embrace it all and indulge in everything that comes our way!”

The Zohar therefore teaches us that a Jew finds himself in Egypt for a very specific reason: “There he is born, there he is raised, and there he achieves his true greatness!” He is there to be born into his Jewish identity, to raise his Jewish identity, and to reach the full spiritual potential inherent in his Jewish identity. For this, he needs to be in Egypt — and own his

וזהו גם המענה לכמה וכמה על שאלתם: כיון שרצונו של הקב"ה שבני ישראל ילמדו תורה ויקיימו מצוות - למה שולח אותם ל"מצרים" ("כל המלכיות נקראו על שם מצרים"¹¹), להיות במעמד ומצב שיש קשיים ומניעות מאינם-יהודים (ולפעמים אפילו מיהודים) שנמצאים מסביבם; הקב"ה היה צריך להכניס אותם ל"גן עדן", ששם יהיה להם עסק רק עם "מלאכים"; ליתן להם מן, בארה של מרים, וענני הכבוד שיכבסו ויגהצו את הלבושים¹², כך, שיוכלו ללמוד תורה ולקיים מצוות מתוך מנוחה ושמחה וטוב לבב!

ולאידך גיסא, טוענים אלו שנמצאים בארצות הרווחה: כיון שהקב"ה העמיד אותם במקום כזה ומדינה כזו שיש שם ריבוי גשמיות, עליהם להתנהג באופן ד"חטוף ואכול חטוף ושתי"¹³, וליהנות מכל הענינים שרואים מסביבם!

אך על זה מבואר בזהר, שהסיבה לכך שיהודי נמצא במצרים היא - כדי ש"תמן אתיליד ותמן אתרבי ותמן אסתליק לנהורא עלאה", היינו, כדי שיוולד בתור יהודי ויגדל בתור יהודי ועד שיגיע למוחין דגדלות, על ידי זה שנעשה בעל הבית על מקום זה (ולא

(11) לשון חז"ל - עירובין נד, א.

(12) ב"ר פט"ז, ה.
(13) ראה פרש"י עקב ה, ד.

Egyptian surroundings. He's not there to acclimate himself to his environment; he's there to transform the environment into a place fit for a Jew!

Moses channels this power to every single Jew; he is one of the seven Shepherds of Israel who bring life and G-dliness to the entirety of the Jewish people – empowering us to transform our individual Egypt.

When you look around and notice something that isn't as it should be; something that is unjust or unrighteous or something that contradicts Torah or mitzvot – fleeing to a different place is not the answer. Your job is “there he was born”: Take on the challenge and engage with the elements which you encounter, and transform them to reflect the will of the Torah, the true Torah, the Torah of life.

באופן שמתאים את עצמו לתכונות המקום, ויהפוך אותו להיות באופן המתאים ליהודי.

וענין זה ממשיך משה לכל אחד ואחד מישראל - להיותו "משבעה רועים הממשיכים חיות ואלקות לכללות ישראל"¹⁴ - שיוכל לפעול ב"מצרים" שלו:

כאשר מביט מסביבו ורואה שכאן ישנו דבר שאינו כדבעי, וכאן ישנו דבר הפכי, היפך הצדק, היפך היושר, היפך התורה והיפך המצוות אזי העצה אינה לברוח למדינה אחרת; תפקידו הוא - "תמן אתיליד", היינו, לקחת על עצמו את האתגר ("טשאָלענדזש" כפי שאומרים כאן") להתמודד עם הענינים שפוגש בהם, ולפעול שהם יהיו כרצון התורה, "תורת אמת", שנקראת גם "תורת חיים".

משיחת כ"ף מנחם-אב, ה'תשכ"ט,

רשימת השומעים בלתי מוגה.

תורת מנחם חלק נ"ז ע' 245 והלאה.